

**HISTORICAL PERSPECTIVE TO THE BOOK “RESOLUTELY,
PERSISTENTLY FIGHTING FOR THE PREVENTION AND FIGHT AGAINST
CORRUPTION, NEGATIVITY, CONTRIBUTING TO THE BUILDING
OF THE PARTY AND THE STATE, BECOMING MORE AND MORE PURE
AND STRONG” BY GENERAL SECRETARY NGUYEN PHU TRONG**

**TIẾP CẬN TÁC PHẨM “KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ ĐẤU TRANH PHÒNG,
CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC, GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ
NHÀ NƯỚC TA NGÀY CÀNG TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH” CỦA
TỔNG BÍ THƯ NGUYỄN PHÚ TRỌNG TỪ GÓC NHÌN LỊCH SỬ**

Lê Trọng Đại, Phan Trọng Tiến
Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *The article summarizes the highlights of our Party's fight against corruption and negativity since the Party won the government until now. On the other hand, from a historical perspective, we clarify the development process of Party building and rectification and the Party's fight against corruption and negativity, on the basis of approaching the book “Resolutely, persistently fighting for the prevention and fight against corruption, negativity, contributing to the building of the party and the state, becoming more and more pure and strong” by General Secretary Nguyen Phu Trong.*

Keywords: *Access, struggle, corruption, Nguyen Phu Trong, perspective, history.*

TÓM TẮT: *Bài viết khái quát những nét nổi bật về cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng ta từ sau khi Đảng giành được chính quyền đến nay. Mặt khác từ góc nhìn lịch sử chúng tôi làm rõ tiến trình phát triển của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng, trên cơ sở tiếp cận tác phẩm “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.*

Từ khoá: *Tiếp cận, đấu tranh, tham nhũng, Nguyễn Phú Trọng, góc nhìn, lịch sử.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tham nhũng, tiêu cực được xem là một “căn bệnh” trầm kha đi cùng với quyền lực ở tất cả các xã hội có giai cấp và nhà nước. Ngay sau ngày cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công, Đảng ta có vinh dự lớn trở thành Đảng cầm quyền. Khi Đảng và chính quyền cách mạng thực hiện vai trò cầm quyền, điều hành sự nghiệp xây dựng đất nước, củng cố và bảo vệ nền độc lập vừa mới giành được, để làm tròn sứ mệnh vẻ vang ấy, Đảng phải khắc phục nhiều

khuyết điểm, chứng bệnh, thói tật tiêu cực của đội ngũ cán bộ, đảng viên, khi Đảng chưa trở thành đảng cầm quyền, nó chưa có điều kiện để bộc lộ rõ. Tất cả những khuyết tật này sẽ gây khó khăn cho sự nghiệp cách mạng, gây tác hại lâu dài đối với đất nước và nhân dân. Ngay từ những ngày đầu, với tư cách là người đứng đầu Đảng, Chính phủ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khởi xướng cuộc đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực trong bộ máy Đảng và chính quyền các cấp. Cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng,

tiêu cực được Hồ Chủ tịch và các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước ta tiếp tục bổ sung, phát triển và hoàn thiện trong đó có đóng góp quan trọng của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thể hiện rõ trong nội dung tác phẩm *“Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh”*. Mỗi thế giới quan và phương pháp luận đều có cách tiếp cận tác phẩm riêng. Ở bài viết này, chúng tôi chọn việc xem xét nó dưới góc nhìn lịch sử.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Khái lược những nét nổi bật về cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng và Nhà nước ta từ sau ngày Cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công đến tháng đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI (tháng 12 năm 1986)

Cách mạng tháng Tám thành công chính quyền cách mạng được thành lập, Đảng ta thực sự nắm quyền lãnh đạo đất nước, khi đội ngũ cán bộ cách mạng bắt tay nắm giữ quyền lực điều hành đất nước thì cũng là lúc các khuyết điểm, chứng bệnh, thói tật tiêu cực của đội ngũ cán bộ, đảng viên cũng bắt đầu lộ diện, đây là điều tất yếu không thể tránh khỏi. Nhận thức được thực trạng những khuyết điểm, bất cập, tiêu cực nảy sinh trong bộ máy Đảng và Chính quyền khi điều hành đất nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh lập tức nhận thức được những khuyết điểm, yếu kém xuất hiện trong bộ máy của Đảng và chính quyền nên đã đề ra những biện pháp để phòng chống nó một cách hiệu quả. Công cuộc đấu tranh phòng, chống những khuyết điểm, tiêu cực đó đã được Đảng và Hồ Chủ tịch duy trì phát triển ngày càng mạnh mẽ cùng với tiến trình cách mạng. Ngày 23 tháng 11 năm 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc lệnh số 64

thành lập Ban Thanh tra Đặc biệt. Sắc lệnh 64 quy định: Ban Thanh tra đặc biệt đi giám sát tất cả các công việc và các nhân viên của các Ủy ban nhân dân và các cơ quan của Chính phủ. Ban Thanh tra đặc biệt có toàn quyền: Nhận các đơn khiếu nại của nhân dân; điều tra, hỏi chứng, xem xét các tài liệu giấy tờ của các Ủy ban nhân dân hoặc các cơ quan của Chính phủ cần thiết cho công việc giám sát; đình chức, bắt giam bất cứ nhân viên nào trong Ủy ban nhân dân hay của Chính phủ đã phạm lỗi trước khi mang ra Hội đồng Chính phủ hay Tòa án đặc biệt xét xử; tịch biên hoặc niêm phong những tang vật và dùng mọi cách điều tra để lập một hồ sơ mang một phạm nhân ra Tòa án đặc biệt. Ban Thanh tra có thể truy tố cả các việc đã xảy ra trước ngày ban bố Sắc lệnh này. Ban Thanh tra có quyền đề nghị lên Chính phủ những điều cần sửa đổi trong các cơ quan. Hoạt động của Ban Thanh tra này đã có tác dụng chấn chỉnh ngăn ngừa và nghiêm trị các khuyết điểm, tiêu cực làm trong sạch, đội ngũ cán bộ và nhân viên của Đảng và chính quyền nhân dân các cấp.

Sau hai năm Đảng và chính quyền các cấp trực tiếp nắm quyền điều hành đất nước và tiến hành kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, tháng 10 năm 1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết tác phẩm *“Sửa đổi lối làm việc”*; Trong tác phẩm này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề cập một vấn đề rất hệ trọng, rộng lớn, nhưng cũng hết sức cụ thể rõ ràng. Đó là việc chỉnh đốn, xây dựng Đảng khi Đảng thực hiện vai trò cầm quyền, lãnh đạo quần chúng nhân dân tiến hành cuộc kháng chiến cứu nước. Để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang ấy, Đảng phải khắc phục nhiều khuyết điểm, chứng bệnh, thói tật tiêu cực của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Cùng với việc chỉ ra và phân tích rõ khuyết điểm, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng nêu lên những biện pháp

toàn diện, đúng đắn và có tính hệ thống, đồng bộ để khắc phục khuyết điểm. Đặc biệt, Người nêu quan điểm dựa vào dân để xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Xuyên suốt tác phẩm “Sửa đổi lỗi làm việc” là những chỉ dẫn của Hồ Chủ tịch về giáo dục, rèn luyện, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có năng lực làm việc và tư cách đạo đức, thực sự là “công bộc” của Nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Đảng viên và cán bộ cũng là người. Ai cũng có tính tốt và tính xấu. Song đã hiểu biết, đã tình nguyện vào một đảng vì dân vì nước, đã là một người cách mạng thì phải cố gắng phát triển những tính tốt và sửa bỏ những tính xấu”. Người cho rằng, tính xấu của một người chỉ có hại cho người đó, nhưng nếu người đó là đảng viên, cán bộ thì tính xấu đó sẽ có hại đến Đảng, có hại đến Nhân dân. Người khẳng định: *“Đảng cũng là một thực thể xã hội, cán bộ, đảng viên của Đảng có nhiều ưu điểm nhưng cũng vướng những khuyết điểm là: thiếu chí công vô tư; không giữ được kỷ luật nghiêm từ cấp trên xuống cấp dưới; không gần dân, lắng nghe và gần bó mật thiết với Nhân dân, và nhất là không làm việc đến nơi đến chốn. Nguyên nhân của những khuyết điểm đó là do nhận thức, tư tưởng chưa đúng, mắc bệnh chủ quan, hẹp hòi, ưa kéo bè kéo cánh, phá vỡ khối đoàn kết, thống nhất trong Đảng, giữa Đảng và Nhân dân; ưa ba hoa, nói đông dài, cầu thả... Người cho rằng, tất cả những khuyết điểm đó sẽ được khắc phục bằng “phê bình và sửa chữa”* [1, tr. 362].

Trong những năm kháng chiến chống thực dân Pháp - đế quốc Mỹ xâm lược và 10 năm đầu sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, công tác đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực được duy trì qua việc thực hiện điều lệ Đảng thông qua sinh hoạt Đảng và sơ kết

tổng kết hàng năm. Tại các chi bộ cơ sở đều dành thời gian để đảng viên thực hiện phê bình và tự phê bình trong sinh hoạt chi bộ hàng tháng. Mặt khác công tác phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực được triển khai thông qua hoạt động của bộ phận kiểm tra đảng và bộ phận thanh tra thuộc chính quyền các cấp.

2.2. Đảng Cộng sản Việt Nam và đồng chí Nguyễn Phú Trọng với vấn đề phòng chống tham nhũng, tiêu cực từ sau Đại hội Đảng Toàn quốc lần thứ VI đến nay

2.2.1. Đảng cộng sản Việt Nam từ nhận thức đến hành động trong quá trình lãnh đạo công tác đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta đã sớm nhận thức và ngày càng xác định rõ hơn về nguy cơ, tác hại của tệ tham nhũng, tiêu cực đối với Đảng, chế độ. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng chỉ rõ: Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân và Chính phủ; là “giặc ở trong lòng”, “giặc nội xâm”.

Ngay từ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI (tháng 12/1986), Đảng ta đã khẳng định: Tham nhũng *“làm giảm lòng tin của quần chúng đối với sự lãnh đạo của Đảng và sự điều hành của các cơ quan nhà nước”*. Hội nghị giữa nhiệm kỳ khóa VII khi xác định tham nhũng là 1 trong 4 nguy cơ đe dọa đến sự tồn vong của chế độ XHCN. Đến Đại hội IX, Đảng nhấn mạnh: *“Nạn tham nhũng diễn ra nghiêm trọng, kéo dài gây bất bình trong nhân dân và là một nguy cơ đe dọa sự sống còn của chế độ ta”*. Đại hội X nhấn mạnh hơn nữa khi coi tham nhũng là nguy cơ lớn đe dọa sự sống còn của chế độ ta. Để đẩy lùi nguy cơ này Đảng và Nhà nước phải *“Tích cực phòng ngừa và kiên quyết chống tham nhũng, lãng phí là đòi hỏi bức xúc của xã hội, là quyết tâm chính trị của Đảng ta, nhằm xây dựng một bộ máy lãnh đạo, quản lý trong sạch, vững*

manh, khắc phục một trong những nguy cơ đe dọa sự sống còn của chế độ ta”.

Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ 3 khóa X (tháng 8/2006), đã ban hành nghị quyết chuyên đề về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí với nhiều chủ trương, quan điểm, giải pháp mới, quyết liệt, đồng bộ. Việc Trung ương ban hành Nghị quyết quan trọng này cho thấy quyết tâm cao của Đảng trong việc ngăn chặn, từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí.

Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI xác định: *Tham nhũng đe dọa sự ổn định, phát triển của đất nước*”. Đại hội XII tiếp tục chỉ rõ: *Tham nhũng là thách thức nghiêm trọng đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và hiệu lực quản lý của Nhà nước*. Hội nghị Trung ương lần thứ 5, khóa XI đã thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng chống tham nhũng trực thuộc Bộ Chính trị và thành lập Ban Nội chính Trung ương là cơ quan tham mưu cho Ban Chấp hành Trung ương, mà trực tiếp là Bộ Chính trị, Ban Bí thư về chủ trương, chính sách lớn thuộc lĩnh vực nội chính và phòng, chống tham nhũng, đồng thời là cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng. Nhờ đó cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực được Đảng triển khai mạnh mẽ, kiên trì, quyết tâm cao và hiệu quả.

Gần đây, Hội nghị Trung ương 5 khóa XIII, đã chỉ đạo tất cả 63 tỉnh, thành phố trực thuộc thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực và các ban này đã nhanh chóng đi vào hoạt động, đạt được những kết quả quan trọng. Chức năng, nhiệm vụ, Quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng cũng đã được sửa đổi, bổ sung. *“Từ sự phát triển nhận thức, tư duy về*

những vấn đề nêu trên, Đảng ta đề ra các nhiệm vụ, giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ngày càng đồng bộ, có trọng tâm, trọng điểm, với bước đi, lộ trình phù hợp cho từng giai đoạn phát triển của đất nước, từ tuyên truyền, giáo dục; hoàn thiện thể chế; công tác cán bộ; kiểm tra, giám sát; công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình; kiểm soát tài sản, thu nhập; cải cách hành chính đến phát hiện, xử lý, xây dựng cơ quan, đơn vị và cán bộ chuyên trách phòng, chống tham nhũng, tiêu cực,... Thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp đó để cán bộ đảng viên thực hiện “bốn không”, đó là: “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng, tiêu cực...” [2, tr. 27].

Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII chỉ rõ: *“Trong những năm tới phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ”* [3, tr. 180]. *“Kiên quyết, kiên trì thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng Đảng gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng các biện pháp mạnh mẽ, quyết liệt, đồng bộ để ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”* [4, tr. 236].

Nhìn lại quá trình hoạt động của Đảng, chúng ta thấy Đảng ngày càng nhận thức sâu sắc, đầy đủ và toàn diện hơn vấn đề phòng chống tham nhũng, tiêu cực; đã đề ra những biện pháp đấu tranh và triển khai các giải pháp để loại trừ tham nhũng, tiêu cực ngày càng quyết liệt, sâu rộng nên đã mang lại những kết quả to lớn. Nhờ đó, đã góp phần quan trọng làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên công chức, viên

chức trong các cơ quan nhà nước và đã mở rộng ra cả các đơn vị ngoài nhà nước.

Cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực càng đi vào chiều sâu, các quan điểm chỉ đạo của Đảng ngày càng thể hiện sự quyết tâm, quyết liệt, mạnh mẽ, không khoan nhượng với tham nhũng, tiêu cực gắn với nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Đảng đã triển khai đồng bộ các biện pháp chính trị tư tưởng, tổ chức, hành chính, kinh tế, hình sự; kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời những hành vi tham nhũng, tiêu cực. Quá trình xử lý được tiến hành đồng bộ giữa xử lý kỷ luật của Đảng với kỷ luật hành chính của Nhà nước, kỷ luật của đoàn thể và xử lý hình sự; kỷ luật của Đảng thực hiện trước, tạo tiền đề để xử lý kỷ luật hành chính, đoàn thể và xử lý hình sự.

2.2.2. Đồng chí Nguyễn Phú Trọng với vấn đề phòng chống tham nhũng, tiêu cực từ năm 1986 đến nay

Nghiên cứu nội dung tác phẩm chúng ta thấy được đóng góp của đồng chí Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng khá chi tiết cụ thể. Ở phần thứ nhất là kết luận chỉ đạo của Tổng Bí thư tại 36 phiên họp, cuộc họp của Ban chỉ đạo Trung ương về Phòng chống tham nhũng, tiêu cực từ năm 2013 đến năm 2022. Ở phần thứ hai của tác phẩm là 22 bài viết của đồng chí Nguyễn Phú Trọng từ năm 1986 đến năm 2022, về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và việc cán bộ đảng viên phải rèn luyện suốt đời, thường xuyên tự soi, tự sửa.

Với quan điểm nhất quán là “đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực là một việc làm cần thiết, tất yếu, một xu thế không thể đảo ngược là bộ phận trọng yếu của công tác xây dựng đảng. Ngay từ năm 1986, trong tác phẩm đầu tiên dưới tiêu đề “Nâng cao năng lực lãnh

đạo và sức chiến đấu của Đảng” đăng trên Tạp chí Cộng sản, đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã đề xuất: *“Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng trong giai đoạn hiện nay có nghĩa là phải làm cho Đảng trưởng thành hơn nữa trong việc xây dựng, phát triển và cụ thể hóa đường lối, đề ra được những giải pháp đúng đắn thực hiện các mục tiêu đã định, nâng cao trình độ và năng lực tổ chức thực tiễn của các tổ chức đảng, năng lực quản lý và điều hành của bộ máy nhà nước. Muốn thế, Đảng phải đổi mới công tác của mình, nhất là đổi mới quan niệm và tư duy, đổi mới bộ máy và hình thức tổ chức, đổi mới công tác cán bộ, đổi mới phong cách và lề lối làm việc...”* [2, tr. 212].

Trong bài viết “Công tác xây dựng Đảng: Nên đánh giá thế nào cho đúng” đăng trên Tạp chí Cộng sản số 2 năm 1996, đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã mạnh dạn tham gia góp ý kiến chung quanh vấn đề đánh giá toàn diện hoạt động của Đảng và công tác xây dựng Đảng. Về công tác xây dựng Đảng trong thời gian 10 năm. Đồng chí chỉ ra những yếu kém, bất cập của công tác xây dựng Đảng là: *Trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường, mở cửa giao lưu với các nước, ... Nếu không có biện pháp tích cực đổi mới, chỉnh đốn Đảng thì Đảng rất dễ bị biến chất. Trình độ kiến thức, năng lực lãnh đạo của Đảng tuy vừa qua có được nâng lên, nhưng có mặt vẫn chưa theo kịp yêu cầu của sự nghiệp đổi mới. Vẫn còn nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn chưa được làm sáng tỏ. Trình độ trí tuệ chung ở nhiều cấp còn thấp. Tình trạng một bộ phận cán bộ, đảng viên giảm sút ý chí phấn đấu, thoái hóa, tham nhũng, sống xa dân, hư hỏng về đạo đức và lối sống đang là vấn đề nhức nhối và làm giảm sút uy tín của Đảng...* [2, tr. 250].

Trong bài viết có tiêu đề “Một số bài học về xây dựng Đảng trong những năm đổi mới”,

đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã rút ra 6 bài học kinh nghiệm từ công tác xây dựng Đảng gồm: Một là, trong quá trình đổi mới, Đảng luôn luôn nắm chắc vai trò lãnh đạo, đồng thời tích cực tự đổi mới, tự chỉnh đốn một cách có hiệu quả. Hai là, giữ vững bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng. Ba là, kiên trì nguyên tắc tập trung dân chủ, chăm lo xây dựng khối đoàn kết thống nhất trong Đảng. Bốn là, thường xuyên chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất và năng lực gánh vác nhiệm vụ cách mạng. Năm là, Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân, bảo vệ lợi ích thiết thực và quyền làm chủ của nhân dân. Sáu là, đổi mới phương thức lãnh đạo và hoạt động của Đảng, coi đây cũng là một nội dung quan trọng của công tác xây dựng Đảng [2].

Trong bài viết: “Xây dựng đảng trong sạch, vững mạnh - điều kiện bảo đảm giữ vững và tăng cường vai trò lãnh đạo của đảng” đăng trên tạp chí Cộng sản số 3 tháng 02 năm 2000; Đồng chí Nguyễn Phú Trọng viết: *“phương hướng chung của việc xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay là: Tiếp tục phát huy truyền thống tốt đẹp, giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng, xây dựng Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh về cả chính trị, tư tưởng, phẩm chất đạo đức, tổ chức, cán bộ, đổi mới phương thức lãnh đạo, tăng cường mối liên hệ giữa Đảng với nhân dân, bảo đảm cho Đảng làm tròn trách nhiệm là đội tiên phong lãnh đạo sự nghiệp cách mạng Việt Nam trong giai đoạn mới”* [2, tr. 271].

Bài “Vai trò lãnh đạo của Đảng trong công cuộc đổi mới đất nước” in trong tập sách có tiêu đề “Xây dựng, chỉnh đốn Đảng - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn” năm 2012, đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã đánh giá khá toàn diện và

sâu sắc những thành tựu mà Đảng đạt được trong thời kỳ đổi mới và chỉ ra những thiếu sót, khuyết điểm: một bộ phận cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái về phẩm chất chính trị, đạo đức và lối sống. Trình độ kiến thức, năng lực lãnh đạo của Đảng có mặt chưa theo kịp yêu cầu của sự nghiệp đổi mới. Đội ngũ cán bộ lãnh đạo và quản lý các cấp nhìn chung còn thiếu nhiều kiến thức, nhất là kiến thức về quản lý kinh tế, quản lý nhà nước; phần lớn là vừa làm vừa học... Một số cán bộ và cấp ủy chưa tôn trọng và thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ, gia trưởng, độc đoán; không ít nơi nội bộ mất đoàn kết nghiêm trọng. Tổ chức bộ máy của các cơ quan đảng, nhà nước và các đoàn thể vẫn còn chồng chéo, ... chất lượng và hiệu quả hoạt động còn thấp. Công tác kiểm tra chưa được chú trọng đúng mức và vẫn là một khâu yếu [2].

Phát biểu tại Hội nghị toàn quốc sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, ngày 12/6/2021; đồng chí Nguyễn Phú Trọng khẳng định: ... Trong thời gian qua, việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã được Đảng ta chỉ đạo từ rất sớm, bằng nhiều chỉ thị, nghị quyết, qua nhiều thời kỳ. Gần đây nhất là Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII về *đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh* gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về *tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”* trong nội bộ, đã đạt được nhiều kết quả rất quan trọng, khá toàn diện, với nhiều cách làm mới, sáng tạo, thiết thực, tạo chuyển biến mạnh mẽ, tích cực, có sức lan tỏa sâu rộng

trong toàn Đảng và toàn xã hội [2].

Trong Phát biểu tại Hội nghị toàn quốc các cơ quan nội chính triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, ngày 15/9/2021 với tiêu đề *“Các cơ quan nội chính phải thật sự là những “thanh bảo kiếm sắc bén” và “lá chắn vững chắc” để bảo vệ tổ quốc, giữ gìn trật tự kỷ cương của xã hội”* đồng chí Nguyễn Phú Trọng khẳng định: Hội nghị lần này càng có ý nghĩa rất quan trọng, thể hiện sự phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự đoàn kết nhất trí, quyết tâm cao của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta. Bên cạnh việc khẳng định vai trò vị trí của cơ quan nội chính, đồng chí Nguyễn Phú Trọng đánh giá, phân tích kết quả đạt được, chỉ ra hạn chế và rút ra các bài học kinh nghiệm, đặt ra mục tiêu tổng quát và gợi ý một số định hướng cho hoạt động của các cơ quan nội chính trong thời gian tới. Đồng chí vạch rõ: *Tham nhũng vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ ta. Do vậy, chúng ta phải tiếp tục đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời những hành vi tham nhũng, tiêu cực; xử lý đồng bộ kỷ luật đảng, kỷ luật hành chính và xử lý bằng pháp luật hình sự đối với những người vi phạm, bất kể đó là ai... Phải gắn đấu tranh phòng, chống tham nhũng với phòng, chống tiêu cực, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, ... sự gương mẫu, quyết liệt của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương; kiên trì giáo dục, rèn luyện đức tính liêm khiết, xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng, lãng phí trước hết trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức”* [2, tr. 436].

Trong những bài viết tiếp theo đồng chí Nguyễn Phú Trọng phân tích các vấn đề: Của công, của riêng, móc ngoặc, làm xiếc, tình trạng xa hoa lãng phí ... Mặt khác, đồng chí kêu gọi cán bộ, đảng viên phải giữ tinh đồng chí của người cộng sản, chỉ ra việc thực hiện trách nhiệm gắn với chức vụ, mối quan hệ giữa chức vụ và uy tín, cái làm nên uy tín của người đảng viên. Trong điều kiện đổi mới hiện nay, quan trọng nhất thể hiện được vai trò tiên phong, gương mẫu của đảng viên.

Tóm lại các bài viết, bài phát biểu của đồng chí Nguyễn Phú Trọng là những đóng góp quan trọng tiếp thu kế thừa phát triển tư tưởng của Đảng và Hồ chí Minh về vấn đề xây dựng chính đồn đảng làm góp phần nâng cao sức chiến đấu của đảng và chỉ ra cho cán bộ đảng viên cách thức phấn đấu, tu dưỡng rèn luyện đạo đức, tư cách, giữ vững phẩm chất của người đảng viên. Nhờ đó, đảng thực hiện tốt vai trò đảng cầm quyền, là đại biểu trung thành với lợi ích của giai cấp công nhân và lợi ích dân tộc; hoàn thành được sứ mệnh lịch sử lãnh đạo công cuộc xây dựng và phát triển đất nước. Nội dung các bài viết thể hiện sự tiếp thu kế thừa và phát triển về xây dựng Đảng. Chỉ ra mối quan hệ hữu cơ, quan hệ giữa tổng thể và bộ phận của công tác xây dựng đảng với cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực trong đảng và trong các cơ quan nhà nước, cả ngoài khu vực nhà nước. Nội dung các bài viết của đồng chí Nguyễn Phú Trọng thể hiện tư duy lý luận sâu sắc, kinh nghiệm thực tiễn phong phú, thấm nhuần sâu sắc đường lối quan điểm của Đảng qua các thời kỳ, kế thừa phát triển chủ nghĩa Mác - Lê nin, tư tưởng Hồ chí Minh về xây dựng đảng, các bài viết, bài phát biểu nói trên thể hiện rõ sự minh triết và nhân văn của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

3. KẾT LUẬN

Qua tiếp cận tác phẩm “*Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*”, chúng ta có được cái nhìn toàn diện về quá trình triển khai cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng tiêu cực gắn với công cuộc xây dựng và chỉnh đốn đảng xây dựng nhà nước trong sạch vững mạnh từ sau cách mạng tháng Tám năm 1945 đến nay. Mặt khác, nghiên cứu nội dung tác phẩm, chúng ta thấy được những đóng góp quan trọng của đồng chí Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng trong việc kế thừa, bổ sung và phát triển lý luận về xây dựng đảng và việc chỉ đạo triển khai công tác xây dựng chỉnh đốn đảng trong thực tiễn của đồng chí Tổng Bí thư. Tiếp cận một tác phẩm đồ sộ

rộng lớn mang tầm lý luận sâu sắc với trình độ có hạn chắc rằng bài viết của chúng tôi không tránh khỏi những thiếu sót, tác giả rất mong nhận được sự góp ý phê bình của bạn đọc./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 4, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [2] Nguyễn Phú Trọng (2023), *Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng đảng và nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập 1, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội.
- [4] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập II, Nxb Chính trị quốc gia sự thật, Hà Nội.

Liên hệ:

ThS. Lê Trọng Đại

Trường Đại học Quảng Bình

Địa chỉ: Số 18 Nguyễn Văn Linh, Đồng Hới, Quảng Bình.

Email: letrongdaidhqb@gmail.com

Ngày nhận bài: 21/6/2023

Ngày gửi phản biện: 21/6/2023

Ngày duyệt đăng: 23/6/2023